

életfolytatás gondolatával is. De a feltámadás ígéje áttör az emberi vigasztalások falán és azt kérdezi tőlünk: úgy gondolod, ez minden, amit mondanom kell? Úgy gondolod, hogy Jézus azért jött a földre, azért küzdött és szenvedett, azért feszítetett meg és támadott fel a harmadik napon, hogy symboluma legyen annak az igazságnak, hogy végre minden jóra fordul? A feltámadás ígéjének egy szövetségese van, ez maga az élet. Az élet pedig megragad és azt kérdezi: igazán hiszed, hogy ilyen könnyen és kényelmesen végére érsz az életnek? Még mindig nem értetted meg élethelyzetedet? Súlyos kérdéseid, bűneid, hiábavaló küzdelmeid, halálad, mely felé naponként közeledsz, nem tanítottak-e meg, hogy itt valami erőteljes, igaz szóra van szükség, hogy átvergődhess e sötét tényeken? Ez az erőteljes, igaz, győzedelmi szó: feltámadás! Te még mindig sötétségben élsz? Életed, a világ érthetetlen és sötét előtted, ez az ige világos, csak nem akarjuk elismerni igazságát. Annak is marad, súlyos, megbotránkoztató szónak, megbotránkozás kövének és nem értjük meg, míg el nem ismerjük, hogy az élet nehéz, a világ sötét, a halál nem gyermekjáték, bűneimmel még nem végeztem. Nevelés, művészet, fejlődés itt nem segít. Igazi segítségre van itt szükség. Ekkor morzsolódik szét bizlonságunk magas fala, ekkor kezdünk alázatosak, szegények, kérők lenni. Ekkor kényszerülünk rá, hogy mindent feladjunk és ott hagyjunk, amivel eddig magunkat óvtuk, védelmeztük és tartottuk az igazság szavával szemben, mely a husvétii üzenetből és az élet tényeiből oly hatalmasan beszél hozzánk. Ekkor jutunk közel ahhoz a helyhez, hol Isten beavatkozó szavát meghalljuk: „... De az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből, mellyel minket szeretett, minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal.“

„De Isten! — Ez hirdeti igazán a feltámadást! Miután minden emberi lehetőség útja elzárult, felnyílik egy ajtó. Miután a régi elmúltak és elfordultak, egy új lapja kezdődik az életnek. „De az Isten gazdag lévén irgalmasságban“ — miután minden lehetőséget kimerítettünk, feltáru az új, hatalmas, nem-sejtett lehetőség. Miután minden reménységből kifogytál, hogy jellemed, viszonyaid, aggodalmaid és szenvedéseid fogságából megszabadulj, kezdődik az igazi szabadság. „De Isten“ — ezzel komolyan még nem számoltál. De most számolnod kell vele, sokkal jobban minden egyébnél. Talán azt mondod: én

nem tudom ezt megérteni, semmit sem érzek belőle, még soha sem tapasztaltam meg ezt. Tapasztalataimnak ellentmond. Én sem kegyes, sem vallásos nem vagyok. Nincs meg a feltétele bennem, hogy ezt elmondhassam. De hát nem látod, hogy a feltámadásnak nincs feltételre szüksége, nincs szükség az ember vallásosságára, tapasztalatára, élményére, hogy igaz lehessen? Nem az a kérdés, hogy megérted-e, vagy van-e valami mondani valód róla, hanem az, hogy minden feltétel, alap, tapasztalat és bizonyíték nélkül életed és halálad kilátástalansága, sötétsége és szorongatása közepette fellélegzelhatsz és örvendhetsz az Isten beavatkozásán... „De az Isten.“ — Az a kérdés, hogy életedben, ámbár „halott vagy bűneid miatt“ igazság legyen ebből: „De az Isten gazdag irgalmasságban“... s ez igazabb legyen bűneidnél, élményeidnél és minden gondolatodnál, igazabb minden kétségednél és támadásnál, igazabb a halálnál, sirnál és pokolnál. Szabadságot ajándékoz Isten, hogy fellélegzelhess benne, jóllehet ezerszeresen kellene sóhajtoznod; feltámadhass a halálból Krisztus győzelmi erejében, jóllehet bűnös és halandó vagy. Ez a husvétii üzenet.

Ez a husvétii üzenet. Miért nem hisszük ezt? Miért tiltakozunk minduntalan az ellen, hogy „az Isten gazdag irgalmasságban“? Miért nem törjük át emberi gondolatunk falát, hogy ne választhasson el a nagy fellélegzéstől, mely megnyugtathatna bennünket? Miért nem hirdetik minden szószékről ezt az üzenetet? Miért nem hallják ezt az emberi élet mélységeiben, a halálos ágyon, a síroknál? Miért nem tudjuk, hogy Isten előkké tett a Krisztussal az ő nagy irgalmasságával? Vagy ha tudjuk, miért nem ez az egyetlen dolog, mely mindent megszüntet, de mindent meg is újit? Ezekkel a kérdésekkel mintha azt kérdeznők: miért gondoljuk, hogy Isten nélkül élhetünk, akár csak egy óráig is? Nem nyom eléggé az élet terhe? Nem jutottunk el még odáig, hogy meglássuk, hogy milyen kevésre jutottunk? Igen, ez a kérdések kérdése, hogy az ember azt hiszi, hogy a saját erejével élhet és meghalhat. Az egyik oldalon itt van az élet minden bajával, kérdésével, a másik oldalon Isten, az ő mennyei világának fényességével és erejével és a középen az ember, kiben e kettőnek találkoznia kell, akinek élete az Isten találkozásának a helye az ember nyomorúságával, a feltámadás színtere kellene, hogy legyen és az ember nem akarja életét erre a célra odaadni, ellenáll, nem ért, nem hisz, elzárja magát a feltámadást!